

MEGVÁLTOTT EMBERISÉG

Nem ritkán találkozunk olyanokkal, akiknek már maga a kifejezés is idegen: Megváltás? A modern emberek nincs erre szüksége, mondják. A "magabiztosak", az "Übermenscheek" utódai, "az eszköz nem számít" elv hívei: konokul s minden ellentétes tapasztalattal szemben azt vallják, hogy az ember önerejéből képes megoldani az élet s halál, az abszolút boldogság és az igazi szeretet minden problémáját. Hozzájuk tartoznak azok is, akik szerint az egyedüli valóság az, amit kézzel foghatunk s ettől meg sem szabadulhatunk. Az ember osztályrésze tehát a pusztá küzdelem, s boldog ha egy-egy lépéssel könnyíthet földi sorsán.

Mások talán örömmel "hinnének" a megváltásban, de nem látják, hogy az emberiség meg lenne váltva. Beszélhetünk józanul és őszintén megváltásról az atomháború borzalmai, az éhínségtől sorvadók milliói között? Nem cinizmus a keresztények részéről, hogy emlegetik a megváltást, jóllehet felnőttek és gyermekek tömege rákos vagy egyéb borzalmas betegségekben kínlódik a világ minden táján? Főleg pedig nem veszik észre rajtunk, hogy életünk igazolná a megváltottságba vetett hitünket.

A hívő keresztények ennek ellenére naponta ismétlik Zakariás énekét: "Áldott az Úr, Izrael Istene, mert meglátogatta és megváltotta népét. Erős szabadítót támasztott nekünk..." (Lk 1,68-69). Minden nyomorúság ellenére a hála öröme tölti el szívüket, s ezért reményt sugároznak. Hitük központi titkaként vallják: Krisztus megváltott bennünket!

Mire építik meggyőződésüket? Mit is jelent a megváltás? Hogyan élhetjük ma is, s egyre jobban megváltásunk örömhírét? Ezekre s hasonló kérdésekre szeretné irányítani a figyelmünket jelen számunk. A korszellem ugyanis hat mindannyiunkra. Könnyen a pusztán evilági boldogságkeresés rabjaivá vagy a pesszimizmus sugallta – "ne törődj semmi mással, csak élvezd a percet, pillanatot" – magatartás áldozataivá válhatunk. Újból és újból át kell elmélkednünk, miért tanítja Szent Máté már evangéliuma első soraiban, hogy Jézus "szabadítja meg népét bűneitől" (Mt 1,21). Mit akar mondani Szent Pál, amikor felszólít: "magasztaljuk" Istent, mivel Fiában "nyertük el a megváltást a vére árán..." (Ef 1,6-7).

Béky Gellért tanulmánya érzékelteti, hogy – minden esetleges ellenkező látszattal szemben – kitörölhetetlen vágy mutatkozik a technika legmagasabb fokán élő emberekben is a kereszténységtől hirdetett megváltás után. Néha csak rejtett formában jelentkezik, máskor pedig talán azon csodálkozunk el, hogy miért is nem jelel rá teljes igennel az, aki lelkében már oly közel áll hozzá.

A több tanulmányunkban is visszatérő alapgondolatot, hogy a megváltás titkát csak akkor közelíthetjük meg, ha megsejtjük a bűnös ember s az őt végtelenül szerető Isten kapcsolatának misztériumát, Héjja Gyula fejt ki mélyebben. Magát a titkot a teológusok igyekeznek megértetni a hívőkkel. A

rabslolgáság korában az emberek nagyobb nehézség nélkül tették magukévá a "kiváltás" és hasonló fogalmakat, amelyek gyakran szerepelnek a Bibliában a megváltással kapcsolatban. Ma a szeretet szerepét hangsúlyozzuk. Alszeghy Zoltán tanulmánya rámutat, hogy mennyire szükséges több oldalról megvilágítani a kérdést, amikor a misztérium magáéhoz közeledünk. Kereszty Rókus cikke egyrészt biblikus szemszögből, másrészt az emberi szabadság és az egymásért való felelősség oldaláról vizsgálja a megváltás titkát.

A megváltott lét azonban nemcsak a hit, hanem "bizonyos megtapasztalás által is eléri az egyes keresztényt", emlékeztet Lelóczky Gyula. Ennek átelmékedése segíthet abban is, hogy miként élhetjük mi magunk Krisztus végtelen ajándékát: megváltásunkat. Ővele pedig a szentségekben, s főként az eukarisztiában találkozhatunk. Ott, "őáltala, ővele és őbenne" ünnepelhetjük megváltásunk titkát: a kereszten teljesedett be, s kiváltságos módon az Úr misztikus testében, Egyházának ünneplő közösségében részsedhetünk benne. A megváltó jelenlét, áldozat és egység szentségéről elmékedtet Fila Lajos írása.

"Nem azt kérem tőled, hogy vedd el őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól. Hiszen nem a világból valók, amint én sem vagyok a világból" (Jn 17,15-16). A megváltott élet egyik döntő dimenzióját tárják fel Jézusnak az utolsó vacsorán mondott szavai. A világban továbbra is működik a gonosz, a sötétség bűnre csábító fejedelme. A hívő mégis bizakodva vállalja küldetését (uo. 18.v.). Tudja, hogy Krisztus éppen a kereszten, a látszólagos csődben nyilvánította ki dicsőségét: halálával s feltámadásával legyőzte a gonoszt. Lándzsával átdöfött Szívéből árad ránk a kegyelem kikapadhatatlan forrása: éltető s mindent újjáalakító Lelke. A hívő bár szenved a világ gonoszságától, rendíthetetlen reménnyel küzd ennek a szelleme ellen, mert nem felejt el, hogy az "Igazság Lelke" már örökre velünk marad (Jn 14,16). Minden gyengesége ellenére megvalósulhat tehát benne az Úr kérése, s mindazokban, akik őszintén törekednek Krisztus szellemében élni: "Értük szentelem magamat, hogy ők is szentek legyenek az igazságban" (Jn 17,19).

Ezt a bizalomteljes és önfeláldozó életet vállalta Berecz Skolasztika, akinek arcélét Puskely Mária rajzolta meg. A megváltás örömhírétől eltelve nyílt szívvel szórta annak magiát a "magyar Afrikában", hogy mi se kínéljük a fáradságot, amikor Krisztus ügyéről, felebarátunk megváltásáról van szó.